

Vergaderjaar 2018–2019

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

29 754

Terrorismebestrijding

Nr. 491

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 februari 2019

Naar aanleiding van het verzoek van het lid Van Helvert in de regeling van werkzaamheden van 24 januari jl. over het bericht dat Turkije een verzoek van het Openbaar Ministerie zou negeren in een groot terrorismeonderzoek (Handelingen II 2018/19, nr. 45), bericht ik u als volgt.

Het onderzoek waar naar wordt verwezen betreft een lopend strafrechtelijk onderzoek van het Openbaar Ministerie. In het belang van dit onderzoek kan ik daar geen inhoudelijke mededelingen over doen. Ten behoeve van dit strafrechtelijk onderzoek is een drietal rechtshulpverzoeken aan Turkije gericht. Het bericht dat Turkije daaraan geen medewerking zou verlenen kan ik niet onderschrijven. Op een rechtshulpverzoek van september 2016 is in april 2017 een inhoudelijke reactie van de Turkse autoriteiten ontvangen. Inzake twee nog lopende rechtshulpverzoeken aan Turkije die in 2018 aan de Turkse autoriteiten zijn aangeboden is nog geen inhoudelijke reactie ontvangen. Dit is niet ongebruikelijk bij complexe rechtshulpverzoeken. De Turkse autoriteiten hebben aangegeven de verzoeken in behandeling te hebben.

Uw Kamer verzocht tevens om in te gaan op de fiscale aspecten van deze casus. Zoals aangegeven kan ik vanwege het lopende strafrechtelijk onderzoek hier geen mededelingen over doen. Wel kan ik u daarover in algemene zin het volgende mededelen.

Misbruik non-profitorganisaties

Stichtingen en non-profitorganisaties die humanitaire steun verlenen in of dichtbij door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied, lopen het risico misbruikt te worden voor terrorismefinanciering.¹ Ook de Financial Intelligence Unit-Nederland signaleert dat enkele stichtingen en non-profit organisaties in Nederland gelinkt kunnen worden aan personen

¹ Zo stelt ook de Financial Action Task Force (FATF), een internationale intergouvernementele organisatie die onder meer terrorismefinanciering bestrijdt.

behorend tot de jihadistische beweging. Deze betrokkenheid kan leiden tot financiering van terrorisme. Daar waar op nationaal niveau aanwijzingen zijn voor terrorismefinanciering, kunnen deze door het OM worden onderzocht op aanknopingspunten voor een strafrechtelijk onderzoek.

Risicogericht toezicht Belastingdienst

Instellingen kunnen over de Algemeen Nut Bevorderende Instelling (ANBI)-status beschikken. De ANBI-status geeft diverse belastingvoordelen (vrijstelling van erf- en schenkbelasting, giftenaftrek). Op instellingen die over de ANBI-status beschikken, houdt de Belastingdienst «risicogericht toezicht». Elke instelling die als ANBI wordt aangemerkt, staat vermeld op de openbare ANBI-lijst op de website van de Belastingdienst. Een instelling kan slechts de ANBI-status krijgen en behouden indien zij voldoet aan bepaalde voorwaarden. Daarnaast geldt sinds 2014 (sinds 1 januari 2016 ook voor moskeeën en kerkgenootschappen) een publicatieverplichting.² Door deze publicatieverplichting wordt meer transparantie verkregen doordat instellingen hun jaarrekening, uitgaven- en inkomstenbalans en bijbehorende toelichting online moeten publiceren. De ANBI-status kan worden ingetrokken indien uit onderzoek van de Belastingdienst blijkt dat de feitelijke doelstelling en activiteiten van de instelling niet in overeenstemming zijn met het algemeen nut of de instelling de andere voorwaarden van de ANBI-regelgeving niet naleeft.

Vergroten transparantie

Om de transparantie ten aanzien van maatschappelijke organisaties te vergroten, heeft de Minister voor Rechtsbescherming op 21 december 2018 een conceptwetsvoorstel in consultatie gebracht dat tot doel heeft geldstromen naar maatschappelijke organisaties meer transparant te maken. Onder maatschappelijke organisaties worden in het conceptwetsvoorstel stichtingen, verenigingen en kerkgenootschappen verstaan.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

² De publicatieverplichting houdt in dat de instelling verplicht is om via internet informatie met betrekking tot haar functioneren openbaar te maken. Het betreft naast meer algemene informatie over de ANBI, informatie over de doelstelling, de bestuurssamenstelling met de namen van de bestuurders, het beloningsbeleid, de hoofdlijnen van het actuele beleidsplan, een actueel verslag van de uitgeoefende activiteiten, de balans en de staat van baten en lasten met toelichting. ANBI's die (blijven) weigeren deze informatie op internet openbaar te maken verliezen de ANBI-status.